

Nieuwsbrief nr. 35

Zomerhitte

Juli 2025

Beste Erfgoedvrienden,

Er is geen ontkomen aan de zomerhitte de afgelopen weken. Het vergt een andere energie, maar lezen, muziek luisteren of een film kijken in alle rust kan zomaar fijn zijn. Er melden zich nieuwe poorters en een reder aan. Ze zijn net als alle andere Erfgoedvrienden geïnteresseerd in het Cultuur-Historisch Erfgoed en het belang om daar zorgvuldig mee om te springen. Open Monumentendag is dit jaar op 13 september, het thema is Erfgoed & Architectuur en het is hier en daar omlijst met muziek. Er zijn rond de 80 Monumenten geopend op Schouwen-Duiveland. [Klik hier](#) voor de website met een impressie van het programma. Hieronder het verhaal van een Oud Hollandsche dakpan met ingebakken inscriptie die langzaam maar zeker ontrafeld wordt.

De Oud Hollandsche dakpan

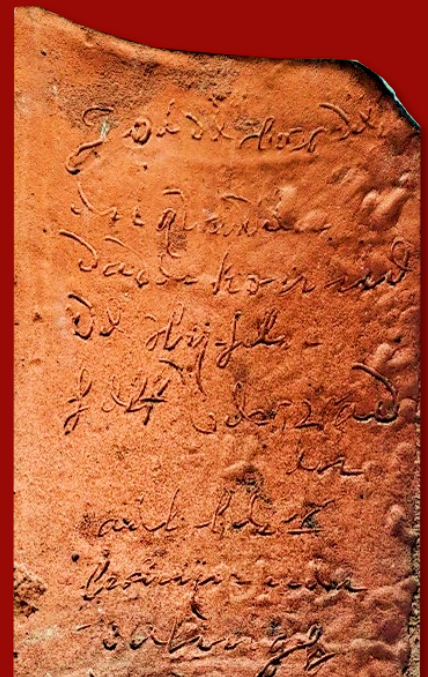
Via poorter Marianne Goudzwaard kwam er een Oud Hollandsche dakpan met ingebakken inscriptie in Oud-Hollandsch schrift ter sprake. Een kennis van haar, mevrouw Corry van der Westen inmiddels 87 jaar, heeft deze al jaren in haar bezit. Zij woont in de binnenstad van Zierikzee, waar eens het Begijnhof was met kloosters rondom. Tijdens de vernieuwing van het dak in de jaren 60 van de vorige eeuw kwam deze dakpan tevoorschijn. Al die tijd lag die in de schuur. Er is een keer onderzoek naar de tekst gedaan, maar helemaal duidelijk was het nog niet. Het gaat over twee mannen, over goed en kwaad, dat is al duidelijk. Je hebt iemand nodig die kan transcriberen. Poorter Jan Groen uit Middelburg kan dat

en hij haalde zijn vriend Ad erbij. Samen gingen ze aan de slag met loupe. De vraag is: wat staat erop, hoe oud is deze dakpan, waar is de dakpan gebakken en uit welke periode zou het Oud Hollandsche Schrift zijn. Als het schrift ontrafeld is gaan we naar het Zeeuws Archief waar we archeoloog Ilja Mostert vragen zich hier over te buigen. We hopen iets meer duidelijkheid over de herkomst en het tijdsgewricht te krijgen van dit bijzondere exemplaar. In 1342 werd het oude Gravensteen (huis van de Graaf van Holland en Zeeland) al gebouwd met stenen en dakpannen? gebakken van de klei uit de omgeving door de stadsfabriek in Zierikzee. Dat vergt nog wat onderzoek. Het verhaal wordt vervolgd.

Namenmonument extra verhalen 80 jaar bevrijding

In verband met 80 jaar bevrijding hebben de Erfgoedvrienden 8 namen van het Namenmonument aan de Nieuwe Kerk uitgewerkt. Deze verhalen zijn benut voor educatiedoeleinden en worden met een kleine qr-code ontsloten voor voorbijgangers. Een aantal nabestaanden hebben zich gemeld en dat leidt tot vijf extra verhalen: Jacob (29), Suusje (18), Francois (15), Sjoerd (22) en Adriana (12). Inmiddels is het verhaal van **Jacob Verwest** toegevoegd de rest volgt later.

Vrienden QR bordjes

QR-codes zijn niet meer weg te denken uit de samenleving en ze worden overal ingezet. Er zijn nu twee bijzondere locaties in de stad QR-bordjes geplaatst.

In de Visstraat in Zierikzee hangt een qr-bordje bij een gilde proeve, in de gemetselde fles staat in de nis een vizel en apothekersfles. Klinkt men op de qrcode dan komt het verhaal van de Crudenaren, artsen en apothekers tevoorschijn. **Klik hier voor het verhaal.**

- In de Lombardstraat in Zierikzee hangt een qr-bordje onder het naambord op de muur met het verhaal van de adellijke Lombard Lowys Porquin erbij. Lommerd Lowys had de bank van lening die onontbeerlijk was in de 16 de eeuw op deze plek. **Klik hier** voor het bijzondere verhaal over zijn leven.

Zomertips in de regio

Op Schouwen-Duiveland borrelt het van interessante activiteiten, zodat je soms lastige keuzes moet maken. Hierbij enkele tips voor u.

- De Vrijmetselaarsloge in Zierikzee de 'Ster in het Oosten' bestaat 225 jaar. Van harte gefeliciteerd met dit jubileum. In het Stadhuismuseum in Zierikzee is t/m 22 maart 2026 een tentoonstelling te zien over deze broederschap. Op Open Monumentendag 13 september is de loge open voor bezoekers. Op <https://museasd.nl/> kunt u de andere musea met hun exposities vinden op Schouwen-Duiveland met hun exposities.
- Een fietsmysterie is een soort escaperoom maar dan in de buitenlucht. Perfect voor avontuurlijke volwassenen die houden van puzzelen en het ontrafelen van een mysterie. Bepakt met een rugzak vol puzzels en raadsels gaat u op de fiets een route van ongeveer 25/28 km afleggen over het mooie Schouwen-Duiveland. Het reserveren van een fietsmysterie kan eenvoudig via de pagina; reserveren. E en heerlijk dagje buiten speuren met elkaar dankzij kunstenaar Kris van der Werve. **Klik hier**
- Voor de lezers is het boek Moord op het groot eiland van architect-cultuurwetenschapper Amar Antheunis en historicus Arjan van Dixhoorn een aanrader. Twee vrouwen verdwijnen spoorloos in de oorlog. Tachtig jaar later onthult een reconstructie door wie de vrouwen werden vermoord en waarom. Dit boek vertelt het fascinerende verhaal van Marie Antheunis. Het verhaal speelt zich af in Zeeuws-Vlaanderen. **Klik hier.**
- Kabouterbos. Dit is een wandelroute voor jonge kinderen die vaak door het bos gaat. Het is leuk voor kinderen van 2 tot ongeveer 8 jaar. De lengte van de route is zo'n 1 kilometer tot 2 kilometer. Let wel op, de paden vaak niet goed begaanbaar met een kinder- of wandelwagen. **Neem een kijkje!**
- In de Nicolaaskerk in Brouwershaven staat onder andere Barokmuziek in de schijnwerpers deze zomer, waarbij oude instrumenten worden bespeeld en liederen met zang worden uitgevoerd in de voorkerk. De prachtige ambiance doet de rest. Op het orgel zijn er mooie staaltjes van vakmanschap te beluisteren van Bach. **Klik hier.**
- Er zijn 5 rolstoelvriendelijke wandelroutes op Schouwen-Duiveland geopend! Op wandelnetwerkzeeland.nl kunt u ze vinden. In Zierikzee, Brouwershaven, Nieuwerkerk, Renesse en Ouwkerk zijn de wandelpaden voorzien van bewegwijzering. Veel vrijwilligers zijn hier mee bezig waaronder poorter Eveline Pols.

Mededelingen

- Penningmeester Corné Mol is bezig met de donaties, adressen en e-mailadressen te checken. Mocht u wijzigingen in uw persoonlijke situatie hebben wilt u die a.u.b. doorgeven [klik hier](#), met hartelijke dank.
- De film 'De helden van Burghsluis' van Joska Zinkweg is genomineerd voor Film by the Sea. De Erfgoedvrienden hebben deze film mede gesponsord. [Klik hier](#) voor de serie op Omroep Zeeland.

We wensen u allen een fijne zomer uit of thuis, pluk de dag.

Met Zomerse groet,

Luitzen Bijlsma, Jozé van de Sande, Peter Bracke, Corné Mol en Baukje Bijlsma

Een zomers weerfenomeen, oplichtende nachtwolken

Weersmetingen en weersvoorspellingen hebben zich ontwikkeld van bijgeloof en empirische observaties, {data verzamelen} naar wetenschappelijke methoden en technologieën. De ontwikkeling van instrumenten zoals de thermometer door Galileo Galilei en de barometer door Evangelista Torricelli in de 17 eeuw maakten nauwkeurige metingen mogelijk. Het KNMI werd in 1854 opgericht. Meteoroloog Floris Bijlsma uit Wageningen stuurde deze foto met oplichtende wolken. In de zomermaanden zijn soms na zonsondergang, bij de juiste omstandigheden, oplichtende wolken te zien. Deze zilverachtige gekleurde wolken bestaan uit ijskristallen en ontstaan op 85 km hoogte, veel hoger dan normale wolken, vaak geribbeld of met chaotische patronen. In de zomer schijnt na zonsondergang de zon nog op deze hoogte en worden de wolken daardoor belicht.

